

רשימת המונחים במורפולוגיה של צמחים

שנתקבלו על-ידי הוועדה המשותפת של ועד הלשון והמחלקה לבוטניקה
שטתית ואקולוגיה של צמחים של האוניברסיטה העברית
בהשתתפות ה. נ. ביאליק

I. הערה: צורותיו וחקיקיו

Lamina	Blattspreite	limbe	blade	пластинка	טָרָף
Petiolus	Blattstiel	pétiole	petiole	черешок	פֶּטְיוֹלָרַת
Petiolula	Blättchenstiel	pétiolule	petiolule		פֶּטְיוֹלָרִית
Stipula	Nebenblatt	stipule	stipule	прилистник	עֲלֵה-לְוֵי
Bractea	Deckblatt	bractée	bract	прицветник	הַפָּה
Vagina	Scheide	gaine	sheath	влагалище	גֶּדֶן
Ochrea	Tute	ochrea	Ochrea	раструб	שׁוֹפָר
Ligula	Blatthäut- chen	ligule	Ligule	язычек	לְשׁוֹנִית
Spina	Dorn	épine	spine	колючка	קִיץ
Aculeus	Stachel	aiguillon	prickle	шип	שֵׁף
adnatus	angewachsen	adné	adnate	приросший	סָרוּךְ
decurrens	herablaufend	décurrent	running down	сбегающий, спускаю- щийся	סוֹרֵחַ
amplexicaulis umfassend	amplexicaule	amplexicaul,	embracing the stem, clasping	стеблеоб'- емлющий	לוֹפֵת
semiamplexicaulis	halbstengel- umfassend	semi-embras- sante	semiamplexi- caul, half embracing the stem	полустебле- об'емлю- щ.	לוֹפֵת לְמַחְצָה

perfoliatus	durchwach- sen	perfoliée	perfoliate	прободен- ный проросший	קרוז
connatus	verwachsen	confluent	connate growing to- gether	сросшийся	קלוט
distinctus	gesondert		distinct	определен- ные, от- дельные	מפָּרָד
equitans	reifend	équitant	riding	едущий верхом	רוכב
sessilis	sitzend, un- gestielt	sessile	sessile	сидячий	יושב
subsessilis	fast sitzend	subsessile	almost sessile	почти си- дячий	כמעט יושב
petiolatus	gestielt	petiolaise	petiolate, petioled	черешко- вый	בעל פטוֹלָה
peltatus	schildförmig	peltè	shieldshaped	щитковид- ный	דמוי-תריס
vaginans	scheidig	engainant	sheathed	влагалищ- ный	מגִּדָּן
oppositus	gegenständig	opposé	opposite	супротив- ный	נִגְדִי
decussatus	kreuzend	decussè	in pairs alter- nately cros- sing	парнопере- крестный	סדורים שתי וערב, מצליבים
alternus	wechselstän- dig	alterne	alternate	очередной	מסֻרְגִים
verticillatus	quirilig, wir- telig	verticille, disposé en verticille	whorled	мутовчатый	ערוכים דורים-דורים, צפירות-צפירות
fasciculatus	büschelförmig	fasciculé	fascieled	в виде пучка	ערוכים אגודות-אגודות
remotus	entfernt	éloigné	remote		מרחק

approximatus	genähert		approximate	сближен- ный	מקרב
confertus	gedrängt	organes rap- prochés entre eux	crowded	собранный, сведенный вместе	צפוף
caespitosus	rasenförmig		tufted	дерновид- ный	דשא
rosulatus	rosettartig		in rosettes	розетковид- ный	בדמות שושנת
imbricatus	dachziegelig	imbriqué	imbricated	черепича- тый	רעוף
aphyllus	blattlos	aphille	leafless	безлистный	חסר-עלים

לפי הכוון

adpressus	angedrückt	adpressé, apprimée	pressed against	прижатый	מקדק
erectus	aufrecht	dressé	erect	прямой, прямосто- ящий	זקוף
patens	abstehend		spreading	отстающий	מפלג
divaricatus	ausgespreitzt	divariqué	widely divergent	растопы- ренный	מפצל
reclinatus	rückwertsgc- neigt, nie- dergebogen		reclined, bent back	склониеный вниз	נטוי למטה
recurvus	auswärtsge- krümmt	recurvé	recurved	загнутый назад	קפוף לאחור
reflexus	zurückge- schlagen	réfléche	reflexed	отогнутый назад	מפשל
pendulus	herabhängend	pendant	pendulous	висячий	משלשל תלוי כלפי מטה
incurvus	einwärtsge- krümmt	incurvé	incurved	загнутый внутри	קפוף לפנים

conniventus	gegeneinandergerneigt	connivent	converging		נוטים זה לזה
horizontalis	horizontal			горизонтальный	מאוזן אפקי שׁכׁוב
verticalis	vertical			вертикальный	זקוף מארך
resupinatus		résupiné	turned over	опрокинутый, обратный	הפוף

ל פ י ה צ ו ר ה

acerosus	nadelartig	acéreuse	needle-shaped	игловидный	מחטוני
orbicularis	kreisrund	orbiculaire	round		עגל
suborbicularis	rundlich	suborbiculaire	roundish	кругловатый	עגלגל
ovatus	eirund	ovale	ovale	яйцевидный	דמוי ביצה
obovatus	verkehrt-eirund	obové	obovate	обратно-яйцевидный	דמוי ביצה הפוכה
oblongus	länglich	oblong	oblong	продолговатый	מאריך משוף
ellipticus	elliptisch	elliptique	elliptical	эллиптический	סגלגל
lanceolatus	lanzettisch	lancéolé	lance-shaped	ланцетный	דמוי אׁזמל
spathulatus	spatelig	spatulé	spatulate	лопатковидный	דמוי מרית
linearis	linealisch	linéaire	linear	линейный	דמוי סרגל
subulatus	pfriemlich	subulé	subulate	шиловидный	דמוי מרצע
ensiformis	schwerd-förmig	ensiforme (en forme de lame d'épée)	sword-shaped	мечевидный	דמוי סׁף
falcatus	sichelförmig	falqué	falcate, sickle-shaped	серповидный	דמוי מגל

cuneatus	keilförmig	en forme de coin	cuneate, wedge- shaped	клиновид- ный	דמוי-יְתֵד
triangulatus	dreieckig	triangulaire	triangular	треуголь- ный	מְשַׁלֵּשׁ
quinquangu- latus	fünfeckig			пятиуголь- ный	מחמֵשׁ
angulatus	eckig	anguleux	angled	угловатый	מקַצֵּעַ
lunatus	mondförmig	en forme de croissant	moon-shaped	полулунный, в виде по- лумесяца	סְהַרְוִי
reniformis	nierenförmig	reniforme	kidneyshaped	почковид- ный	דמוי-כְּלֵיהַ
cordatus	herzförmig	cordé	cordate, heart-shaped	сердцевид- ный	דמוי-לֵב
obcordatus	verkehrt- herzförmig	obcordé	obcordate	обратно- сердце- видный	דמוי לֵב הַפּוֹךְ
sagittatus	pfeilförmig	sagitté	sagittate, arrow-like	стреловид- ный	דמוי-חֵץ
obliquus	schief	oblique		косой	מְלַכְסֵן
teres, cylin- dricus	walzig	cyllindrique	terete	цилиндри- ческий, вал- цевидный	גְּלִילִי
filiformis	fädlich	filiforme	thread-like	нитевидный	חוֹטָנִי
subulatus	pfriemartig	subulé	awl-shaped	шилообраз- ный	דמוי-מְרִצֵּעַ
compressus	zusammen- gedrückt	compréssée	compressed		פְּחוּס
triquetrus	dreischneidig	triquétre	three-cor- nered	трехгран- ный	שְׁלֹשׁ-פְּאוֹת
acinaciformis	säbelförmig	acinaciforme	scimitar or saber-like	саблевид- ный	דמוי-חֶרֶב
uncinatus	hakenförmig	unciné	hooked at the point	крючкова- тый	מְאַקֵּל

pinnatus	gefedert	pinnée	pinnate, feather formed	перистый	מְנַצֵּה
----------	----------	--------	-------------------------	----------	----------

ל פ י ש ט ח ו

planus	eben, flach	plan	evenly flat	плоский	יָשָׁר
concauus	vertieft, concau	concave	concave		קָעוֹר
convexus	convex	convexe	convex	выпуклый	מְגֻבָּן גְּבוּנִי
cuculatus	kappenförmig	qui a un capichon	hooded	капуцино- видный	קָבוּן
carinatus	gekielt	caréné	keeled	килевидный	בַּעַל קָרִין
canaliculatus	rinnenförmig	canaliculé	chanelled	желобчатый	דְּמוּי-מְרִיב
conduplicatus	zusammen- gelegt	conduplicuè	conduplicate	сложенный	מְקַפֵּל
plicatus	gefaltet	pliè	plaited	складчатый	מְקַפֵּל
tuberculatus	gehöckert	tuberculeux	tuberculate	бугорчатый	מְגֻבָּשׁ
bullatus	blasig	bullé	bullate, puckered	пузыревид- ный. наду- тый	מְשֻׁבָּק
lacunosus	grossgrubig	lacuneux	with holes or pits		מְחֻטָּט, מְגֻמָּץ

ל פ י ע ו ר ק י ה ע ל ה

areolatus	gefeldert	arèlée	divided into spaces often angular		עָרוּג, עָשׂוּי עָרוּגוֹת עָרוּגוֹת
nervosus	nervig	nerveux	nerved	нервный	מְעֻצָּב
venosus	aderig	sillonné par de fines nervures	veiny	жилистый, жилковатый	מְעֻרָּק
reticulatus	netzig	réticulé	netted	сетчатый	מְרֻשֵּׁת
costatus	gereift, gerippt	présentant des côtes saillantes	ribbed	ребристый	מְעֻלָּע

trigonus	dreikantig			трехгран- ный	שְׁלֹש־צְלָעוֹת שְׁלֹשׁ מִקְצוּעוֹת
tetragonus	vierkantig	tetragone	four-angled	четырёх- гранный	אַרְבַּע-
inflatus	aufgeblasen	renflé, vési- culeux	swollen up	надутый	נִפּוּחַ
gibbosus	höckerig	gibbeux	swollen on one side	горбатый бугорчатый	גִּבְעָ
navicularis	kahnförmig	naviculaire		лодочкооб- разный	דְּמוּי־סִיָּרָה
ventricosus	bauchig		ventricose	вздутый брюхатый	בְּרִסְתָּן

ל פ י ב ס י ס ה ע ל ה

hastatus	spießförmig	hasté	hastate, spear-shaped	копьевид- ный	דְּמוּי־רֶמַח
cordato-sagit- tatus	herzpfel-för- mig			сердце- видно стре- ловидный	דְּמוּי־חֶץ וְלֵב
cordato-has- tatus	herzspiess- förmig			копь- евидный	דְּמוּי־לֵב וְרֶמַח
auriculatus	geohrt	auriculé	eared	снабжен- ный ушками.	אָזְנוֹנִי
truncatus	abgestutzt	tronqué	truncate	усеченный	קָטוּעַ
rotundatus	abgerundet		rounded	закруглен- ный	מְעֻגָּל
incisus	eingeschnit- ten	incisé	incised-cut	надрезан- ный	גָּדוּד
dilatatus	verbreitert	dilaté	dilated, ex- panded	расширен- ный	מְרֻחָב
angustatus	verschmälert	qui présente un rétrécis- sément	narrowed	с'уженный	מוֹצָר

elongatus	verlängert	allongé	lengthened	удлиненный	מאריך
abbreviatus	verkürzt	raccourci	shortened	укорочен- ные	מקצר

ל פ י רא ש ה ע ל ה

obtusus	stumpf	obtuse	obtuse, blunt	тупой	כד, קהה
excisus	ausgeschnit- ten			вырезан- ный	קדוד
emarginatus	ausgerandet	emarginé, echancré	emarginate	выемчатый	פגום
praemorsus	abgebissen			об'еденный	מניץ
acutus	scharf	aigu	acute	острый	חד
acuminatus	zugespitzt	acuminé	acuminate, longpointed	заострен- ный	מחדד
cuspidatus	feinspitztig	cuspidé	with a cusp or sharp, stiff point	тонкоза- остренный	שנון
mucronatus	stachelspitzig	mucroné	mucronate	снабжен- ный на верхушке острием или мягкой иглой	בעל חד
muticus	ohne Stachel- spitze	mutique, emoussé	point-less	лишенный острия без- оружный	חסר-חד
spinosus	dornig	épineux	spiny	колючии	קוצני
cirrhosus	rankig	vrillé	tendrilled	снабжен- ный усика- ми	בעל קנוקנות
pungens	stechend	trés dur et couvert de cointes ai- gues	piercing	колючий	דקרני

serrulatus	feingesägt	sinué sinus	serrulate	мелкопиль- чатый	מְשֻׁן כְּמִשׁוֹר
sinuatus	buchtig		sinuate	извилистый	מְפָרָץ
sinus	Buchte		sinus	впадина, извилина	מְפָרָץ
sinuato- dentatus	buchtig ge- zähnt	lacinié	sinuate- dentate		מְפָרָץ-מְשֻׁן
laciniatus	geschlitzt	dechiré	cut or slashed into narrow lobes		מְפָצֵל
laceratus	zerrissen	lobé		разодран- ный	פָּרוּם
lobatus	lappig, ge- lappt	bilobé	lobed	лопастной	בֵּר-אוֹנוֹת
bilobatus e. t. c.	zweilappig e. t. c.	partit bipartit		двулопаст- ной и. т. д.	כְּפּוֹל אוֹנוֹת, שְׁלֵשׁ-אוֹנָה וְכוֹ
partitus	geteilt		parted	раздельный	מְחֻלָּק
bipartitus e. t. c.	zweitheilig			двураздель- ный и.т.д.	מְחֻלָּק לְשְׁנַיִם וְכוֹ
dissectus	zerschnitten		dissected, deeply cut	разрезан- ный	גָּזוּר
fissus	spaltig	fendu	cleft, split	расщеплен- ный	שְׁסוּף, שְׁסוּעַ
trifidus e. t. c.	dreispaltig u. s. w.	trifide	trifid	трирасщеп- ленный и. т. д.	שְׁסוּף לְשְׁלֹשָׁה וְכוֹ
dichotomus	wiederholt gabeltheilig	dichotome	forked	вилообраз- ный, двухраз- дельный	מְדֻקְדָּן
pinnati- partitus	fiedertheilig	pennipartit	pinnately parted	перистораз- дельный.	מְחֻלָּק-מְנַצֵּה

לפי שפת העלה

integerrimus	ganzrandig		entire	цельно- крайний	תמים
marginatus	randig	marginé	marginated	окаймлен- ный	מלול בעל מלל
ciliatus	gewimpert	cilié	ciliate	ресничатый	ריסני
fimbriatus	gefranzt	fimbrié	fringed	бахром- чатый	מפריף
scaber	scharf	raboteux	rough	шерохова- тый	מקספס
undulatus	wellig	ondulé	undulate, wavy	волнистый, волнооб- разный	גלוני
crispus	kraus	crépu	curled	кудрявый	מסלט
revolutus	am Rande zu- rückgerollt	revoluté	rolled back- ward from the margins	завернутый назад	גלול לאחור
involutus	am Rande engerollt	involuté	rolled inward	завернутый внутри	גלול לפני
flabellatus	fächerig			веерооб- разный	דמוי-מניפה
erosus	ausgefressen	erodé	erose, jagged	изгрызан- ный	מקרסן
crenatus	gekerbt	crenelé	crenate, scalloped	городчатый	קרוק
crenulatus	feingekerbt		crenulate, somewhat scalloped	тонкогород- чатый	קרקרק
dentatus	gezähnt	denté	toothed	зубчатый	משן
denticulatus	feingezähnt	denticulé	slightly toothed	мелкозуб- чатый	משן דק שנים
serratus	gesägt	dentelé	saw-toothed	пильчатый	משן כמגרה

bipinna- tipartitus	doppeltfieder- theilig	bipennipartit		двуперисто- раздельн	מחלק-מנצה פעמים מחלק-מנצה שלשמים
pectinatus	kammförmig	pectiné	pectinate	гребне- видный	דמוי-מסרק
lyratipartitus	leierförmig getheilt			лировидно- раздельн.	עשוי ככנור
sectus	geschnitten		cut	рассе- ченный	גזור
ternatisectus	dreischnittig		cut in three	трирассе- ченныи	גזור שלשה
palmatisectus	handförmig- geschnitten				גזור ככף-יד
pinnatisectus	fieder-schnit- tig	penniséqué	pinnatisected		גזור מנצה
bipinnati- sectus	doppelt- fiederschnit- tig	bipenniséqué		двуперисто- рассечен.	גזור-מנצה פעמים
lyratus	leierförmig	lyré	lyrate	лиро- видный	דמוי-כנור

לפי הרכבת העלה

Pinna	Fiederblatt, die Fieder	penne	pinna		נוצה
Foliola	Blättchen	foliole	leaflet	листочек	עלעל
Pinnula	Fiederblätt- chen	pinnule	pinnule		בת נוצה
ternatus	dreizälig	terné	ternate	тройчатый	שליש
Lobus	Lappen	lobe	lobe	лопасть	אונה
lobula	Läppchen	lobule	lobule		אונגית
digitatus	gefingert	digitè	digitate	пальчатый	מאצבע
palmatus	handförmig	palmè	palmate	дланевид- ный, пальмовидный	דמוי כף-יד

לפי הקונסיסטנציה

coriaceus	lederartig	coriacè	leathery	кожистый	גלדני
pellucidus	durchschei- nend	pellucide	with trans- lucent dots	просвечива- ющийся	זכוף
carneus	fleischig	charnu	fleshy	мясистый	בשרני
succulentus	saftig	succulente	succulent	сочный	עסוס
membrana- ceus	hautig	membraneux	membranous	перепонча- тый	קרומי
foliaceus	blattartig	foliacè	leaf-like	листовид- ный	עלני
herbaceus	kräutig	herbacè	herbaceous	травянис- тый	עשבוני
scarious	vertrocknet	scarieux	scarious	сухокожий	בקרור יבש וזה למחצה
solidus	dicht	solide	solide, not hollow	густой плотный	אטום
fistulosus	rohrig	fistuleux		трубчатый полый	נבוב
bracteatus	deckblättrig	bractéaire	bract-like	привет- никовый	דמוי-הפה

לפי הגמישות

rigidus	starr, steif	raide, rigide	stiff	твердые	אשון
laxus	schlaff	lache, pen- dense	lax, loose	рыхлые	רפה, רופף

לפי משך קיומו

deciduus	abfallend	caduque	deciduous	оппадающие	נשיל
persistens	bleibend	persistant		постоянный, неоппада- ющий	קים